

“ปรับกระบวนคิด พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน
(MindShift – achieve sustainable development
with mindset shifting approach)”

อิสริยา ชัยรัมย์

นักชีววิทยารังสีปฏิบัติการ

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ

จากการเข้าร่วมอบรมและดูงาน ประเทศสิงคโปร์ ทำให้ตระหนักถึงพื้นฐานความสำเร็จในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของสิงคโปร์ ทั้งในด้านสาธารณสุข ปลอดภัย คุณภาพชีวิตประชาชน และองค์ประกอบทางสังคมว่ามาจากฐานระบบความคิดของชาวสิงคโปร์ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในกิจการและกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ความทะเยอทะยานที่ถูกปลูกฝังและความเชื่อที่ว่าบุคคลจะประสบความสำเร็จมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ต้องเริ่มจากความพยายามในการขวนขวายความรู้และมุ่งพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐเป็นผู้สร้างสิ่งแวดล้อมและกระจายโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรอย่างเป็นระบบและมีความเหมาะสมตามความต้องการของประชาชน การสร้างพื้นที่และให้โอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาประเทศซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินนโยบายประสบความสำเร็จ จากข้อสังเกตข้างต้น

จะเห็นได้ว่า ความสำเร็จในเชิงนโยบายของประเทศสิงคโปร์ที่เกิดขึ้นนั้นมีพื้นฐานจากกระบวนคิดที่เชื่อมั่นในการสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาได้จากการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดในประเทศ มุ่งเน้นความสำเร็จของส่วนรวมของผู้ดำเนินนโยบาย ผู้ปฏิบัติ โดยมีประชาชนผู้มีส่วนร่วมและภาคเอกชนเป็นกำลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนและตอบสนองนโยบายภาครัฐ แสดงให้เห็นถึงกระบวนคิดเชิงสร้างสรรค์ (growth mindset) ในระดับการตัดสินใจในระบบของประเทศ ชุมชน ครัวเรือน และระดับปัจเจก นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมกระบวนคิดริเริ่มประกอบการ (entrepreneurial mindset) มุ่งเน้นการสร้างและแสวงหาโอกาส ส่งเสริมการคิดค้นนวัตกรรม มุ่งสร้างและเพิ่มมูลค่า และใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบสาธารณสุขปลอดภัยและบริการมวลชน อำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

เพื่อให้การดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศเกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรเพิ่มประสิทธิภาพระบบโดยปรับพื้นฐานระบบการคิด (mindset shifting) ของผู้มีส่วนร่วมในระบบโดยองค์รวม ให้ความเชื่อมั่นในผลประโยชน์อันจะเกิดจากการคิดมุ่งประสิทธิผล การพัฒนาศักยภาพบุคคลและระบบการทำงาน การปฏิบัติงานร่วมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์แก่ระบบใหญ่ สูงสุดว่าจะส่งผลดีต่อระบบในระดับรองลงมา และสร้างประโยชน์ในระดับปัจเจก และคำนึงถึงผลกระทบจากกิจกรรมของหน่วยงานตนเองต่อคณาพอื่นในระบบ การสร้างสังคมที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งจะสามารถดึงดูดนักลงทุนที่มีศักยภาพการลงทุนสูงเข้ามาเพื่อสร้างงานและรายได้ให้แก่คนในประเทศ นอกเหนือไปจากการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนาของนักลงทุนสิงคโปร์ ทั้งนี้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่างบางส่วนจากการอบรมและดูงาน Smart Cities – Smart Government ที่เห็นว่าสามารถนำมาปรับใช้กับระบบในประเทศไทย จากการ ดังนี้

1. Smart Nation

นโยบายการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่สมาร์ตเนชั่นของสิงคโปร์นั้น มีพื้นฐานมาจากระบบความคิดมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรในภาพรวมโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และได้รับประโยชน์และความสะดวกสบายที่

จับต้องได้ มุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมและมีแนวทางการดำเนินนโยบายอย่างเป็นรูปธรรมและบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในภาครัฐ เอกชน และชุมชน สนับสนุนการนำเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ โดยเฉพาะ อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ แอปพลิเคชัน แพลตฟอร์ม นวัตกรรมหุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อประสิทธิภาพการทำงานของระบบต่าง ๆ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้งาน โดยรัฐในฐานะผู้ให้นโยบายเป็นผู้เริ่มลงทุนหรือเป็นตัวกลางประสานงานระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานในส่วนของกฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมต่อการลงทุน ทั้งสำหรับนักลงทุนในประเทศและนักลงทุนต่างประเทศ นอกจากนี้ภาครัฐยังมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการทำงานภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและสมาชิกชุมชน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการนโยบายที่จะมุ่งเสริมโครงการมุ่งเป้าต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

2. Smart Healthcare

เป็นการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์มาใช้ประโยชน์ในทางการแพทย์ ทั้งนี้วัตถุประสงค์หลักคือเพื่อรองรับสังคม

ผู้สูงอายุ ในส่วนของโรงพยาบาลได้นำเทคโนโลยีและหุ่นยนต์มาช่วยในการทำงานและวางระบบการดูแลและฟื้นฟูผู้ป่วยแบบองค์รวม กล่าวคือ มีระบบเพื่อฟื้นฟูผู้ป่วยทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านได้อย่างสมบูรณ์ การนำปัญญาประดิษฐ์มาช่วยในการส่งเสริมการใช้ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุให้ทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีและการออกแบบที่อยู่อาศัยที่มีการนำเทคโนโลยีมาประสานกับระบบต่าง ๆ ในบ้านให้เหมาะสมกับกิจกรรมของผู้สูงอายุและเอื้อในการติดต่อกับลูกหลานกรณีต้องการความช่วยเหลือ การนำหุ่นยนต์และระบบดิจิทัลมาช่วยลดภาระงานเอกสารและการจัดการภายในโรงพยาบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบและลดภาระบุคลากรทางการแพทย์

3. Smart Housing Development Board (HDB)

เป็นการนำเทคโนโลยีแพลตฟอร์มมาอำนวยความสะดวกประชาชนผู้รับบริการและเป็นลูกค้าของ HDB ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการเคหะของสิงคโปร์ มีหน้าที่ในการวางแผนและพัฒนานิคมอุตสาหกรรมของสิงคโปร์และการสร้างบ้าน รับผิดชอบด้านการจัดการที่อยู่อาศัยและอาคารสาธารณะที่ให้บริการพื้นที่ใช้ประโยชน์ โดยมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในบ้านให้เกิดการประหยัด

พลังงาน โดยด้านนโยบายมีการบูรณาการงานด้านการจัดสรรและจัดการและควบคุมระบบที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ของประเทศภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการที่อยู่อาศัยหรือ HDB เพื่อจัดหาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมอย่างพอเพียง ดูแลสภาพความเป็นอยู่ด้านสุขอนามัยเพื่อทดแทนการตั้งถิ่นฐานที่ไม่ถูกสุขลักษณะของประชาชน โดยรัฐสนับสนุนการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของประชาชนผ่านกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Central Provident Fund - CPF) ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีอัตราการเจ้าของบ้านของประชาชนสูงถึง 90%

4. Smart Mobility

เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีทรัพยากรจำกัดและพื้นที่มาก รัฐได้วางแผนการจัดการระบบมวลชนขนส่งและบริการสาธารณะรวมถึงมาตรการลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะในชั่วโมงเร่งด่วนโดยจัดหาบริการสาธารณะที่เหมาะสมและมีความน่าเชื่อถือช่วยให้ประชาชนวางแผนการเดินทางได้อย่างแม่นยำ และสามารถใช้ประโยชน์จากบริการขนส่งที่ปลอดภัย มีการวางแผนการนำระบบที่ทันสมัยและประสบความสำเร็จในการวางแผนการจัดสร้างที่อยู่อาศัย สิ่งปลูกสร้าง การคมนาคม สิ่งแวดล้อมและผังเมืองร่วมกันอย่างเป็นระบบ และบนพื้นฐานระบบที่ออกแบบมาอย่างดีแล้วนั้น สมาร์ทโมบิลิตี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการขนส่ง

และขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่สำคัญ การวางระบบรูปแบบการเดินทางที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนและพฤติกรรมบริการบริโภคของประชาชนที่เป็นสมาชิกในชุมชน การใช้เทคโนโลยีและแอปพลิเคชันในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

5. Smart Energy

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการรักษาและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ การนำแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีมาช่วยในการแจ้งเตือนเมื่อมีการสูญเสียหรือใช้พลังงานอย่างสิ้นเปลืองให้สามารถทราบถึงการสูญเสียพลังงานที่เกิดขึ้นและมีระบบควบคุมทางไกล เพิ่มความสะดวกให้ประชาชนและลดการสูญเสียพลังงานในระบบ นอกจากนี้การวางนโยบายและมาตรการเพื่อช่วยกระตุ้นการประหยัดพลังงาน และส่งเสริมความร่วมมือชุมชนในการสอดส่องดูแลและดำเนินกิจกรรมร่วมกันในชุมชนเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมถึงการนำเทคโนโลยีและแอปพลิเคชันมาใช้ในการจัดการพลังงาน

6. Internet of Things

เป็นการนำเทคโนโลยีประสานเข้ากับระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการพัฒนาทั้งในระดับนโยบายถึงภาคปฏิบัติการภาครัฐและการสร้างแพลตฟอร์มเชื่อมโยงรัฐกับ

ประชาชนรวมถึงกลุ่มผู้ผลิตสินค้าและบริการและผู้บริโภค เป็นการสร้างโอกาสและเปิดตลาดใหม่ที่มีความหลากหลายและสะดวกขึ้น การนำเอาแอปพลิเคชันมาใช้ในระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการบริการภาครัฐได้ทั่วถึงและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมให้ประชากรทุกช่วงวัยและคนเข้าถึงทรัพยากรตรวจสอบการทำงานและผลประโยชน์ที่รัฐสร้างให้แก่ประชาชนได้อย่างโปร่งใส

7. ความเชื่อมโยงกับประเทศในสมาชิกอาเซียนและบทบาทของจีน

สิงคโปร์มองจีนว่าเป็นคู่ค้าที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นนักลงทุนที่มีเงินลงทุนในตลาดนวัตกรรมสูง ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นตลาดที่เหมาะสมกับการลงทุนโดยเฉพาะด้านการแพทย์ ซึ่งเป็นการนำความสำเร็จด้านเทคโนโลยีที่ประสานเข้ากับระบบการแพทย์ไปแลกเปลี่ยนและแนะนำเข้าสู่ระบบของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ ให้เกิดการพัฒนาร่วมกันในภูมิภาค

ความสำเร็จด้านต่าง ๆ ที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้นนั้น จะไม่เกิดขึ้นและดำเนินไปได้หากขาดพื้นฐานระบบคิดของชาวสิงคโปร์ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก การมองอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายให้เป็นความท้าทาย

และการร่วมรับผิดชอบในการปรับปรุงแก้ไข
ของรัฐและประชาชนทุกคน การมีส่วนร่วม
ของประชาชนจากระดับนโยบายสู่การปฏิบัติ
ได้สร้างความเป็นเจ้าของ ความหวงแหน
และเป็นที่มาของความรับผิดชอบร่วมกันและ
ให้เกียรติกันในสังคม นำไปสู่การพัฒนา
ทั้งด้านวัตถุและการพัฒนาด้านวัฒนธรรม
ในสังคมอย่างยั่งยืน